

MRF 2025.140

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 12. august 2025, j.nr. 23/08552 og 23/08601

Ophævet og hjemvist tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1, til udledning til Svejstbæk af overfladevand fra tage og befæstede arealer i et byområde på 18,3 ha, da kommunen ikke havde foretaget en vurdering af tilladelsens påvirkning af vandløbets kemiske tilstand, men alene havde lagt vægt på, at projektet ville reducere udledningen af kvælstof og fosfor til Aabenraa Fjord og ikke vil skade kvalitetslementer for smådyr og fisk i vandløbet.

Som led i Aabenraa Kommunes spildevandsplan om separatkloakering af et 18,3 ha stort byområde for bl.a. at reducere udledning af næringsstoffer til Aabenraa Fjord meddelte kommunen i maj 2023 tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1, til udledning af overfladevand til vandløbet Svejstbæk med udløb i Aabenraa Fjord. Svejstbæk er omfattet af den danske indsatsplan til gennemførelse af vandrammedirektivet, men vandløbets kemiske tilstand er ukendt, og Aabenraa Fjords kemiske tilstand er dårlig. Tilladelsen blev påklaget af Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund, der bl.a. gjorde gældende, at kommunen ikke havde foretaget en vurdering af tilladelsens påvirkning taget stilling til miljøfremmede stoffer i udledningstilladelsen, og at tilladelsen var ugyldig med henvisning til **MRF 2023.78 Mfk**.

Kommunen bemærkede hertil, at der ikke var praksis for at vurdere kemiske stoffer ved udledning af overfladevand. Miljø- og Fødevareklagenævnet (formanden) lagde til grund, at vandrammedirektivet fastlægger rammer for beskyttelse og overvågning af vandmiljøet, og at det følger af indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3, at der ikke kan meddeles tilladelse til projekter, der forringer vandmiljøet, hvis miljømålet for vandmiljøet ikke er opfyldt. Da kommunen ikke havde forholdt sig til, hvorledes udledningen ville påvirke vandmiljøets kemiske tilstand, og det må forventes, at tag- og overfladevand indeholder koncentrationer af bly, kobber, zink, selen, uran, nikkel, chrom, arsen, tin og vanadium, der overskrider miljøkvalitetskravene, led afgørelsen af en væsentlig mangel, hvorfor nævnet ophævede og hjemviste afgørelsen.

Kommentar: Afgørelsen giver anledning til flere principielle bemærkninger. Den første vedrører nævnets manglende oplysning om, hvem der ansøger om tilladelsen, som det tilsvarende ses i **MRF 2025.139 Mfk**, **MRF 2025.145 Mfk** og **MRF 2025.147 Mfk**. Afgørelsen oplyser, at der er tale om udledning af overfladevand fra et separatkloakeret byområde, hvorfor ansøger og projektherre må være det kommunale spildevandsselskab. Dette burde være oplyst i afgørelsen, da der ikke er nogle hensyn, som kan begrunde en hemmeligholdelse eller anonymisering af ansøger i dette tilfælde. Indholdsmæssigt er afgørelsen helt på linje med **MRF 2023.78 Mfk**, men illustrerer samtidig, at det stærke fokus på udledning af kvælstof og fosfor har betydet, at der i kommunerne ikke var praksis for at undersøge, hvordan udledning af overfladevand fra befæstede arealer kan påvirke vandløbets kemiske tilstand. I det foreliggende tilfælde er der således god grund til at antage, at tilladelsen vil reducere udledningen af næringsstoffer til Aabenraa Fjord og på dette punkt bidrage til opfyldelse af indsatsprogrammet. Når tilladelsen må ophæves, er det således pga. den kemiske tilstand. Den omstændighed, at den kemiske tilstand i vandløbet er ukendt, rejser et selvstændigt problem for kommunen, da det er vanskeligt at vurdere udledningens påvirkning af den kemiske tilstand, når den ikke kendes. Problemet er imidlertid, at det ikke er ansøger eller kommunen, der har det juridiske ansvar for at vurdere vandløbenes kemiske tilstand, men derimod Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø – og det problem kan klagenævnet ikke løse. Se uddybende Pagh: TfMKE 2026, s. 3.

Ophævelse og hjemvisning i sag om tilladelse til udledning af tag- og overfladevand til Svejstbæk i Aabenraa Kommune

Sag: 23/08552, 23/08601

Dato: 12. august 2025

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1, jf. § 91, stk. 1.^[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Aabenraa Kommunes afgørelse af 17. maj 2023 om tilladelse til udledning af tag- og overfladevand fra et byområde i det nordlige Aabenraa via eksisterende udløb A_AU029 beliggende på matr.nr. [Matrikelnummer1] og hjemviser sagen til fornyet behandling i Aabenraa Kommune.

De indbetalte klagegebyrer tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet^[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.^[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. miljøbeskyttelseslovens § 101, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 13. juni 2023 og 14. juni 2023 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af Danmarks Naturfredningsforening (klager 1) og

Danmarks Sportsfiskerforbund (klager 2).

Klagerne har begge navnlig anført, at der ikke er foretaget en vurdering af udledningen af miljøfarlige stoffer til recipienten, hvilket er i strid med miljøbeskyttelsesloven og Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 23. februar 2023.^[4] Klagerne har hertil bemærket, at vandløbets tilstand i forhold til miljøfarlige stoffer er ukendt for vandløbene, mens den kemiske tilstand for Aabenraa Fjord er ikke-god.

Klager 2 har desuden anført, at udledning af tag- og overfladevand uden neddrøsling inden udløb til det eksisterende udløb A_AU029 med udløb i Svejstbæk og videre i det målsatte vandløb, Bøgelunds Bæk, inden udløb i Aabenraa Havn og Inderfjord, er i strid med miljøbeskyttelsesloven.

Videre har klager 2 anført, at næringsstofudledningen alene er baseret på et total årligt for N, P og BI5, hvorimod der ikke er oplysninger om koncentrationer. Hertil er der ingen vurdering i forhold til muligheden for opfyldelse af miljømålene i de vandløbsstræk, der er målsat.

Endvidere har klager 2 anført, at udledningstilladelsen ikke efterlever målene i Aabenraa Kommunes Klimaplan 2022,^[5] og at den valgte løsning ikke indeholder klimatilpasning eller et overordnet hensyn til fremtidens klimaudfordringer.

Endelig har klager 2 anført, at Aabenraa Kommune ikke har overvejet alternative metoder til håndtering af tag- og overfladevandet, herunder mindre forsinkelsesbassiner, vejbede, regnbede, LAR-løsninger m.v., hvilket ifølge klager er i strid med omkostningsbekendtgørelsen^[6] og serviceniveaubekendtgørelsen.^[7]

2. Sagens oplysninger

2.1 Den påklagede afgørelse

Aabenraa Kommune har den 17. maj 2023 meddelt tilladelse til udledning af overfladevand fra befæstede arealer og tage i et byområde i det nordlige Aabenraa. Overfladevandet ledes via eksisterende udløb A_AU029 beliggende matr.nr. [Matrikelnummer1], der har udløb til Bøgelunds Bæk, som løber ud i Aabenraa Fjord.

Det fremgår af tilladelsens vilkår 1, at der må ske udledning af overfladevand fra befæstede arealer og tage fra kloakopland AHk12.1, dele af AAa32, dele af AAa32.1, AAa21, AAa22, dele af AAa54 og dele af AAa55. Samlet set må der udledes overfladevand fra et opland med et areal på ca. 32,8 ha og et reduceret areal på ca. 18,3 ha fordelt på de nævnte oplande.

Af tilladelsen fremgår det videre, at hele området er separatkloakeret eller planlagt separatkloakeret i Aabenraa Kommunes Spildevandsplan 2018-2022.

Aabenraa Kommune har i forhold til vandområdeplanen vurdereret, at projektet ikke vil være til hinder for, at målsætningerne for Svejstbæk for så vidt angår kvalitetselementerne fisk og smådyr kan opfyldes. Kommunen har desuden vurderet, at projektet vil have en gavnlig effekt på tilstanden i Aabenraa Fjord, da projektet vil nedsætte den samlede udledte mængde af kvælstof og fosfor.

2.2 Natur- og planforhold

Det fremgår af bilag 1 til miljømålsbekendtgørelsen,[8] jf. bekendtgørelsens § 3, nr. 1, at Svejstbæk på strækningen o10351 er målsat til god økologisk tilstand og god kemisk tilstand.

Desuden fremgår det af MiljøGIS for offentliggørelse af vandområdeplaner 2021-2027,[9] at Svejstbæk på strækningen o10351 har høj økologisk tilstand for så vidt angår kvalitetselementet planter, mens tilstanden for kvalitetselementet fisk er moderat. Tilstanden for alle øvrige kvalitetselementer er ukendt, ligesom den kemiske tilstand på strækningen er ukendt.

2.3 Aabenraa Kommunes bemærkninger til klagerne

Aabenraa Kommune har den 21. august 2023 og 22. august 2023 til klagerne bl.a. bemærket, at kommunen ikke har foretaget en vurdering af tilstanden for kvalitetselementet nationalt specifikke stoffer eller den kemiske tilstand i forbindelse med den ansøgte udledning. Ifølge kommunen er begrundelsen herfor, at der hidtil ikke har været praksis for at foretage yderligere undersøgelser i forbindelse med udledning af overfladevand.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, 1. pkt., i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle klagepunktet om påvirkningen af Svejstbæk med miljøfarlige forurenende stoffer.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke taget stilling til sagens øvrige klagepunkter, jf. herved § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet har dog fundet anledning til at anføre en række forhold, som Aabenraa Kommune vil skulle tage i betragtning i forbindelse med en fornyet behandling af sagen, se nærmere i afsnit 3.3.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 27, stk. 1, at stoffer, der kan forurene vandet, ikke må tilføres vandløb, søer eller havet, ligesom sådanne stoffer ikke må oplægges således, at der er fare for, at vandet forurenes. Der kan dog efter lovens § 28 gives tilladelse til, at spildevand tilføres vandløb, søer eller havet.

Vandrammedirektivet^[10] opstiller og fastlægger rammer for planlægning og gennemførelse af tiltag og overvågning af vandmiljøet i EU's medlemsstater. Vandrammedirektivets bestemmelser er i dansk lovgivning bl.a. implementeret i indsatsbekendtgørelsen.^[11]

Det følger af indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3, at myndigheden kun kan træffe afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et overfladevandområde eller en grundvandsforekomst, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis afgørelsen ikke vil kunne medføre en forringelse af overfladevandområdet eller grundvandforekomstens tilstand, og ikke vil kunne

hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål, herunder gennem de i indsatsprogrammet fastlagte foranstaltninger.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at den ansøgte udledning omfatter overfladevand fra befæstede arealer og tage i et byområde, og at udledningen efter det oplyste sker direkte via udløb A_AU029 til Svejstbæk.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at Aabenraa Kommune ikke i tilstrækkelig grad har sikret, at der i tilladelsen er fastsat vilkår, der sikrer, at udledningen ikke vil kunne medføre en forringelse af tilstanden eller hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål for Svejstbæk. Nævnet har herved lagt vægt på, at kommunen i sine bemærkninger af 21. august 2023 og 22. august 2023 har oplyst, at kommunen ikke har foretaget en vurdering af den mulige påvirkning af tilstanden for kvalitetselementet nationalt specifikke stoffer eller den kemiske tilstand i Svejstbæk i forbindelse med den ansøgte udledning. Nævnet bemærker, at kommunen således ikke har forholdt sig til, hvilke stoffer og hvilke koncentrationer eller mængder heraf, der kan forventes udledt fra byområdet, ligesom kommunen ikke har forholdt sig til, om der skal stilles vilkår i tilladelsen for at nedbringe den forventede koncentration af forurenende stoffer til et acceptabelt niveau. Nævnet bemærker i den forbindelse, at det fremgår af rapporten om typetal for miljøfarlige forurenende stoffer,^[12] at tag- og overfladevand må forventes at indeholde koncentrationer af bly, kobber, zink, selen, uran, nikkel, chrom, arsen, tin og vanadium, der overskrider miljøkvalitetskravene.^[13]

På baggrund af ovenstående finder Miljø- og Fødevareklagenævnet, at Aabenraa Kommunes afgørelse af 17. maj 2023 lider af en væsentlig retlig mangel, hvorfor nævnet ophæver afgørelsen og hjemviser sagen til fornyet behandling. Kommunen skal ved den fornyede behandling af sagen foretage en nærmere vurdering af, hvordan det sikres, at udledningen ikke vil kunne medføre en forringelse af tilstanden eller hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål for Svejstbæk.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets øvrige bemærkninger

3.3.1 Bilag IV-arter

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at Aabenraa Kommune i sin afgørelse blot har oplyst, at der er ikke registreret bilag IV-arter i eller ved udløbet eller projektområdet. Nævnet bemærker, at kommunen ved den fornyede behandling af sagen skal foretage en vurdering af, om projektet kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier, og at denne vurdering skal fremgå af kommunens nye afgørelse, jf. habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 1 og stk. 2.

3.4 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Aabenraa Kommunes afgørelse af 17. maj 2023 om tilladelse til udledning af tag- og overfladevand fra et byområde i det nordlige Aabenraa via eksisterende udløb A_AU029 beliggende matr.nr. [Matrikelnummer1] og hjemviser sagen til fornyet behandling i Aabenraa Kommune.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 1093 af 11. oktober 2024 om miljøbeskyttelse.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet som senest ændret ved lov nr. 640 af 11. juni 2024 om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Sagsnr. 22/02461.

[5] Se link til Aabenraa Kommunes Klimaplan 2022:
<https://aabenraa.dk/borger/klima-natur-og-miljoe/klima/klimaplan>.

[6] Bekendtgørelse nr. 1408 af 5. december 2024 om spildevandsforsyningsselskabers omkostninger til klimatilpasning i forhold til tag- og overfladevand og omkostninger til projekter uden for selskabernes egne spildevandsanlæg og med andre parter i øvrigt.

[7] Bekendtgørelse nr. 2276 af 29. december 2020 om fastsættelse af serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand.

[8] Bekendtgørelse nr. 819 af 15. juni 2023 om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster.

[9] Se link til MiljøGIS of offentliggørelse af vandområdeplaner:
<https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022>.

[10] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger.

[11] Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

[12] "Typetal for miljøfarlige forurenende stoffer i regnbetingede udledninger", januar 2022, Miljøstyrelsen.

[13] Bekendtgørelse nr. 796 af 13. juni 2023 om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand.

Lovområder:

Miljøbeskyttelsesloven